

JULKISTEN HANKINTOJEN AJANKOHTAISFOORUMI 2024

Työkaverin puolesta kyselen

Jesse Hakkarainen & Tapio Lahtinen

1. Hankintapäätös

1. Hankintapäätös

- Kyseessä on rajoitetulla menettelyllä toteutettu hankinta. Osallistumishakemuksista tarjoajiksi on valittu mukaan viisi (5) toimittajaa. Ainoastaan neljä (4) tarjoajaa näistä jätti tarjouksen.
- Kysymys: Miten hankintapäätöksestä tulee tiedottaa?

Miten hankintapäätöksestä tulee tiedottaa?

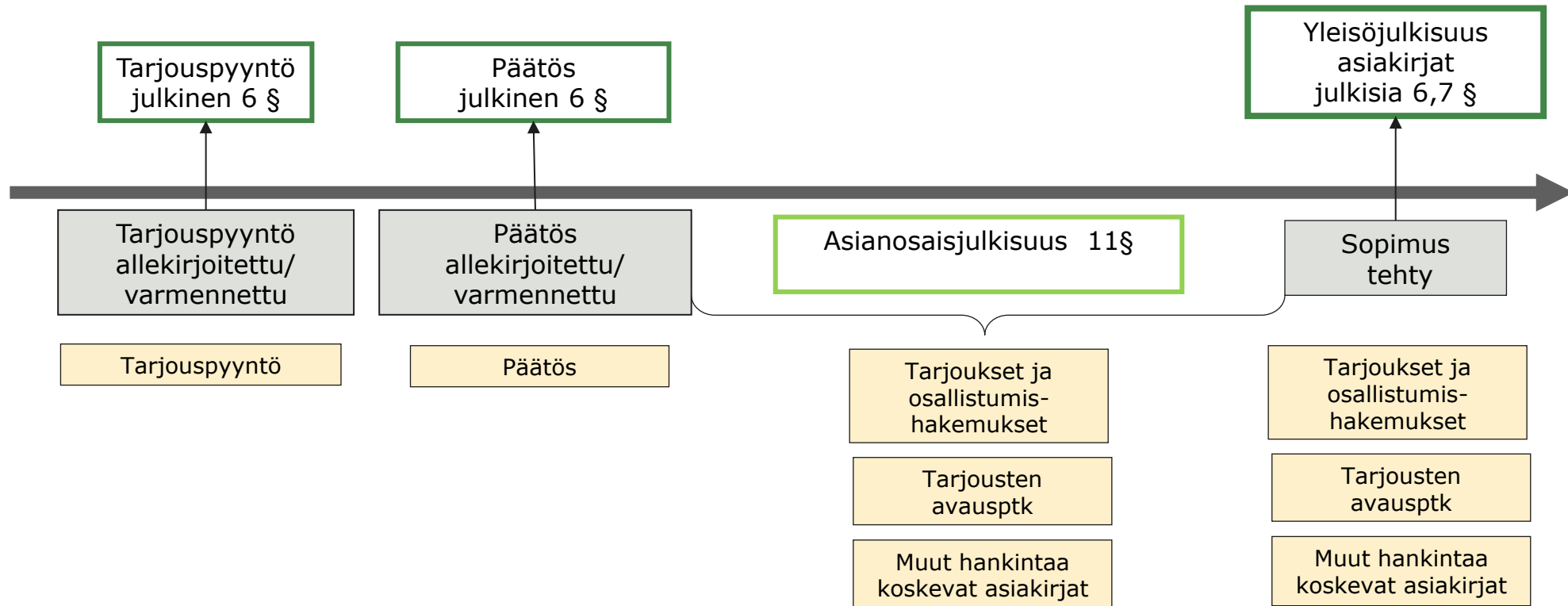
- a) Hankintapäätös tulee toimittaa kaikille, myös sille joka ei jättänyt tarjousta.
- b) Hankintapäätös tulee toimittaa kaikille tarjouksen jättäneille ja sen voi myös halutessaan toimittaa sille, joka ei jättänyt tarjousta.
- c) Hankintapäätös tulee toimittaa vain tarjouksen jättäneille.

1. Hankintapäätös

- Miten hankintapäätöksestä tulee tiedottaa?
 - Tarjoajan voi sulkea pois kilpailutuksesta, erillinen päätös ja valitusosoitus, jolloin "varsinaista hankintapäätöstä ei ko. tarjoajalle enää lähetetä, tai
 - Varsinaisen hankintapäätöksen yhteydessä poissulku jolloin ko. tarjoaja saa koko päätöksen.
- Onko yritys, joka on vetäytynyt kisasta, asianosainen?
 - On, esimerkiksi tarjouspyynnön suhteen (jos katsoo että tarjouspyyntö on ollut syrjivä, oikeussuojakeinoja tulee kuitenkin käyttää tehokkaasti)
 - Asiakirjojen julkisuuden suhteen?

1. Hankintapäätös

Kokonaan salassa pidettävät asiakirjat eivät tule lainkaan julkisiksi, mm. liikesalaisuudet JulkL. 24 § 20 kohta

1. Hankintapäätös

- Jos hankintayksikkö on viranomainen
 - Asiakirjat tulevat joka tapauksessa yleisöjulkisiksi
- Helsingin hallinto-oikeus katsonut että oikeus saada tieto muiden tarjouksista vaikka olisi vetäytynyt kilpailutuksesta ja kyseessä yhteishankintayksikkö (ei Hansel) ja ei viranomainen.

2. Näyttö taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta

2. Näyttö taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta

- Tarjouskilpailun on voittanut yritys A. Ennen hankintasopimusta hankintayksikkö on pyytänyt tarjoajaa toimittamaan todistukset ja selvitykset soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä.
- Tarjouspyynnössä on ollut seuraava vaatimus:
 - Tarjoajan luottoluokituksen on Suomen Asiakastieto Oy:n luottoluokituksessa tai vastaavassa ulkopuolisen tahon todentamassa luottoluokituksessa oltava vähintään tyydyttävä A tai vastaava.
- Tarjoaja ilmoittaa, ettei pysty toimittamaan Suomen Asiakastieto Oy:n eikä vastaavan todentamaa luottoluokitusta vaan sen sijaan voi tilinpäätöstiedot ja vakuutuksen, että vaadittu luottoluokitus täyttyy.
- Kysymys: Mikä on hyväksyttävä syy osoittaa soveltuvuusvaatimuksen täyttyminen muilla tiedoilla?

Mikä on hyväksyttävä syy osoittaa soveltuvuusvaatimuksen täyttyminen muilla tiedoilla?

- a) Tarjoaja ei voi toimittaa pyydettyä asiakirjaa, koska asiakirjaa ei ole saatavilla tarjoajan sijoittautumismaassa.
- b) Tarjoaja ei voi toimittaa pyydettyä asiakirjaa, koska luokitus ei tällä hetkellä vastaa todellista tilannetta.
- c) Tarjoaja ei toimita pyydettyä asiakirjaa, koska se vetoaa liikesalaisuuksiinsa.

2. Näyttö taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta

- Hankintalain 88 §:n 6 momentissa todetaan seuraavasti:
- *Näyttö ehdokkaan tai tarjoajan taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta voidaan antaa yhdellä tai useammalla liitteessä D luetellulla asiakirjalla. Jos ehdokas tai tarjoaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikölle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteensa jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.*
- Pykälää koskevissa esitöissä on todettu seuraavasti:
- *” Selvityksiä olisivat esimerkiksi **luottolaitosten lausunnot luottokelpoisuudesta, tieto asianmukaisesta vastuuvakuutuksesta, yrityksen tilinpäätöstiedot tai liikevaihtoa koskevat tiedot.** Tilinpäätöstietoja ei olisi kuitenkaan mahdollista vaatia silloin, jos tietoja ei ole julkaistava toimittajan sijoittautumismaassa. Taloudellista ja rahoituksellista tilannetta koskevia selvityksiä voisivat olla myös yrityksen riskiluokkaa koskevat selvitykset”.*

2. Näyttö taloudellisesta ja rahoituksesta tilanteesta

- Pykälä ja esityöt antavat kyllä esimerkkejä selvityksistä, **mutta eivät anna suoraan vastausta kysymykseen, mikä on hyväksyttävä syy.**
- Hyväksyttävä syy voitaisiin siten katsoa olevan hankintayksikön harkintavallassa tosin siltä osin, että on vaatimus on sellainen, johon tarjoaja ei pysty.
- Tässä tapauksessa hyväksyttävä syy voisi siten olla, että ettei sijoittumismaassa ole saatavilla tai luottoluokituksen arviointiprosessi on kohtuuttoman laaja.

3. Referenssit ja GDPR

3. Referenssit ja GDPR

- Tarjoaja ei ole ilmoittanut referenssiasiakkaan yhteystietoja tarjouspyynnössä vaaditusti.
- Tarjoaja on ilmoittanut ainoastaan referenssiasiakkaan nimen, mutta jättänyt yhteystiedot ilmoittamatta vedoten GDPR:ään toteamalla seuraavasti "Voimme erikseen pyydettäessä järjestää tapaamisen asiakkaan kanssa."
- Kyseessä on kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen tarjoajan tarjous.
- Kysymys: Ovatko puuttuvat tiedot hylkäysperuste vai voidaanko täsmennyttää?

Ovatko puuttuvat tiedot hylkäysperuste vai voidaanko täsmennyttää?

- a) Puuttuvat tiedot eivät ole hylkäysperuste ja täsmennyspyyntöä ei tarvitse eikä voi tehdä, ettei tarjoaja saa parantaa tarjousta.
- b) Puuttuvat tiedot ovat hylkäysperuste, koska tarjousta ei ole jätetty tarjouspyynnön mukaisesti.
- c) Puuttuvat tiedot eivät ole hylkäysperuste, koska hankintayksikkö voi pyytää täsmennystä puutteellisen asiakirjan vuoksi.

3. Referenssit ja GDPR

- Sinänsä GDPR:n näkökulmasta tarjoaja olisi suositeltavaa kysyä ensin omalta asiakkaaltaan. 6 Artiklan f kohdan – oikeutettu etu -mukaan tarjoaja voinee (aina tulkintaa) kuitenkin ilmoittaa referenssin yhteyshenkilön.
- Hylkäys on periaatteessa mahdollinen, mutta voisi olla suhteellisuusperiaatteen vastaista vaikka syy yhteystietojen antamatta jättämiselle tuntuu hieman keinotekoiselta. Suositeltavaa olisi pyytää täsmennystä.
- Voidaanko kuvaus hyväksyä sellaisenaan? Ei ole suositeltavaa, tarvittava tieto puuttuu ja referenssien on ilmoittamisessa on toisinaan jonkin verran luovuutta ja mahdollisuus referenssin tarkastamiseen on tärkeä.

4. Useampi tarjous

4. Useampi tarjous

- Tarjoaja on jättänyt tarjouksen tarjouskilpailussa. Lisäksi tarjoaja on jättänyt tarjouksen osana ryhmittymää. Hankintayksikkö ei ole kieltänyt etteikö tarjoaja voisi jättää useamman kuin yhden tarjouksen.
- Kysymys: Onko ongelma, jos tarjoaja jättää tarjouksen itsenäisesti ja samalla jättää tarjouksen osana ryhmittymää?

Voiko tarjoaja jättää tarjouksen itsenäisesti ja samalla jättää tarjouksen osana ryhmittymää?

- a) Ei ole, jos ei tarjouspyynnössä ole erikseen kielletty jättämästä useampaa kuin yhtä tarjousta.
- b) Kyllä on, koska ryhmittymän tarjous voidaan katsoa tarjouskartelliksi, jos yksikin ryhmittymän jäsen olisi voinut jättää tarjouksen myös yksin.
- c) Ei ole, koska tarjoaja voi jättää tarjouksen itsenäisesti ja samalla jättää tarjouksen osana ryhmittymää, koska ryhmittymän tarjous lasketaan erilliseksi tarjoukseksi.

4. Useampi tarjous

- Hankintalain 76 §:n 3 momentin mukaan hankintayksikkö voi kieltää toimittajia tekemästä usean rinnakkaisen tarjouksen, jos tämä on etukäteen ilmoitettu tarjouspyynnössä.
- Hankintalain 92 §:ssä säädetään tarjouskilpailuun osallistumisesta ryhmittymänä ja muiden yksiköiden voimavarojen käytöstä.
 - Tämän perusteella sallittu.
- Pykälää koskevissa esitöissä on todettu *"...Tarjoajien tulee kuitenkin huomioida kilpailulain säännökset kilpailijoiden välisestä yhteistyöstä. Kapasiteetiltaan suurten kilpailevien yritysten yhteistarjouksessa voi olla vaarana, että kielletyn kilpailunrajoituksen tunnusmerkistö täyttyy, jos yritysten kapasiteetti olisi riittänyt yksinkin tarjouksen tekemiseen..."*

4. Useampi tarjous

- Kilpailulainsäädännön vuoksi ryhmittymän tarjous on hyvin todennäköisesti tarjouskartelli, jos yksikin ryhmittymän jäsen olisi voinut jättää tarjouksen myös yksin.
- Hankintayksikön vähintään pyydettävä selvitys, ettei kyseessä ole kielletty tarjoajayhteistyö ja reagointi vastauksen perusteella.

5. Tarjouksen voimassaolo

5. Tarjouksen voimassaolo

- Annettujen tarjousten voimassaoloaika on päättynyt eikä hankintapäätöstä ole vielä tehty. Tarjoukset eivät siis ole enää voimassa.
- Mitä hankintayksikkö voi tehdä?

Mitä hankintayksikkö voi tehdä?

- a) Hankintayksikkö vaatii tarjoajia pidentämään tarjousten voimassaoloaikaa, jotta hankintapäätös voidaan tehdä.
- b) Hankintayksikkö voi tehdä poikkeuksellisesti hankintapäätöksen ilman voimassaolevia tarjouksia.
- c) Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajia pidentämään tarjousten voimassaoloaikaa perustellusta syystä.

5. Tarjouksen voimassaolo

- Sopimusoikeudellisesti kyseessä on uusi tarjous, joka on jätetty tietysti liian myöhään.
- Tarjousten voimassaolon pidentäminen sisältää riskin, että kisan hävinnyt vetoaa siihen, että koska tarjoukset ovat menneet umpeen, niihin ei voi pyytää jälkikäteen jatkoa.
- Lähtökohtaisesti voi kuitenkin pidentää, jos on olemassa perusteltu syy sille, miksi ei ole ehditty tehdä alkuperäisten voimassaoloaikojen puitteissa hankintapäätöstä.

Kiitos!

Jesse Hakkarainen

jesse.hakkarainen@ptcs.fi

Tapio Lahtinen

tapio.lahtinen@ptcs.fi